

محافظت از اسناد آرشیوی در مقابل عوامل محیطی^(۱)

**نویسنده: پیتراپاول کلاسینک^(۲)
ترجمه: غلامرضا اسرار**

می دهد و باعث افزایش ترافیک، دفع مواد زائد به هوا و بالا رفتن میزان زباله و فاضلاب می شود. تنها جنبه مثبت این اقدام این است که ساختمان آرشیو به عنوان مکان مفیدی تعیین شده که برای رفع نیازها و علائق فرهنگی بشر لازم می باشد.

در ارزیابی و برآورد تأثیرات بر محیط باید عوامل زیر شامل شوند: زباله، مواد آرشیوی که ممکن است دور انداخته شوند؛ نوع و مقدار فاضلاب و بازیافت و دفع آن به روشهای خاص؛ مواد خطرناک و سمی؛ نوع و مقدار مواد زائد دفعی ناشی از گرما و افزایش ترافیک. توصیه می شود که آرشیوها دارای امکانات خاصی مانند قسمتهای ویژه برای جمع آوری جداگانه فاضلاب و مواد زائد باشند.

این کار می تواند به منزله شرکت مستقیم مؤسسات آرشیوی در حفاظت از محیط زیست باشد به خصوص در مناطقی که وجود چنین زباله هایی معمول نشده است.

به همین علت است که انجمن محلی که جواز ساختمان را تأیید کرده و دستگاه اداری که آن را صادر کرده است، هر دو می توانند تقاضای برآورد تأثیرات آن بر محیط زیست را داشته باشند.

در هر حال انجمن محلی و دستگاه اداری باید مواردی را انتخاب نمایند که کمترین صدمه را به محیط زیست بزند (بنابراین ساختمان آرشیوی که می تواند نوع سیستم گرمایی را انتخاب کند، باید روشی را بکار ببرد که کمترین خطر و صدمه را در بر داشته باشد).

من هم در این رابطه تجاربی دارم. در آرشیومان، دیگران را متقاعد کرده ام که تغییر سیستم گرمایی از ذغال سنگ و نفت به گاز، آلودگی کمتری ایجاد خواهد کرد.

بهرحال، این هم وظیفه آرشیوهاست که ناظر بر تغییرات قوانین و مقررات مصوب وزارتخانه مطابق با قانون حفظ محیط زیست باشند.

در صورتیکه اسلونی (۵) هم بخواهد به اتحادیه اروپا (۶) بپیوندد، باید قوانین و مقررات اتحادیه اروپا را در رابطه با محیط زیست بپذیرد.

انجمنهای محلی و سازمان خدمات سرپرستی (۷) بترتیب باید جمع آوری زباله ها و نگهداری و پاکیزگی سیستمهای گرمایی و تهویه را کنترل کنند.

طی چند ساله آینده، قرار است قانون جدیدی اعلام شود که مدیریت کاغذ و مواد آرشیوی مقوایی (۸) را تعیین می کند.

یکی از مهمترین وظایف آرشیوی، انواع محافظتهای دراز مدت از اسنادی است که در ساختمانهای آرشیو نگهداری شده اند. این روش نه تنها بسته به ساختمانهای آرشیو بلکه به دلیل عوامل خارجی و سایر عوامل با هم تفاوت دارند. امسال موضوع تحقیقی منتخب اعضای مؤسسه بین المللی علوم آرشیوی (۳)، یافتن پاسخ سؤالاتی از این قبیل است: «چگونه از اسناد آرشیوی در مقابل عوامل محیطی محافظت کنیم؟»

محیط زیست و ساختمانهای آرشیو

در ابتدا، تحقیق درباره این موضوع را، برعکس شروع کردم. نخست، سعی کردم ببینم چگونه ساختمانهای آرشیو روی محیط زیست تأثیر می گذارند. تعاریف کلی از معنی محیط زیست در نظر گرفته شد. بهترین تعاریف موجود در مقالات نشریه قانون حفاظت از محیط زیست (۴) را در آوردم. در بسیاری از کشورهای دیگر چنین قوانینی، تحت این عنوان یا اسامی مشابه، یافت می شوند.

قانون حفاظت از محیط زیست، بسیاری از انواع آلودگیهای محیط زیست را توضیح می دهد. در برخی فصول و مواد این قانون، می توان بندهایی را پیدا کرد، که اگر چه مستقیماً از آنها صحبت نشده، اما بطور تخصصی، با کار ساختمانهای آرشیو، ارتباط دارند. آرشیوهای یک شهر یا منطقه، بدون توجه به این واقعیت که ملی، منطقه ای یا شهری هستند، نمایانگر سطح مهمی از، توسعه فرهنگی و اجتماعی آن محیط می باشند. علیرغم تمام این مسائل، در طرحهای شهری و بافت تخصصی شهر، ندرتاً ساختمانهای آرشیو نام برده می شوند. به همین ترتیب بندرت آنها را در کتابچه راهنمای شهری پیدا خواهید کرد.

در میان اهداف اصلی حفاظت محیطی، جلوگیری از بروز خطرات، کاهش تأثیرات بر محیط زیست و معرفی فناوریهای جدیدی وجود دارد که برای خاتمه دادن به انهدام محیط طبیعی و استفاده از مواد شیمیایی خطرناک و مخرب به کار می روند. در قانون حفاظت از محیط زیست، ما نیاز به حفظ و نگهداری و تجدید تنوع امکانات فرهنگی را می یابیم.

ما به عنوان آرشیویست باید بدانیم که ساخت یک آرشیو جدید، محیطهای موجود را تخریب می کند. بدون تردید، در اینجا از یک «بخش خارجی» صحبت می کنیم که با تعرض به محیطی خاص و ویژه باعث ایجاد مانع در محیط طبیعی می شود. این کار وضعیت ترافیک را تغییر

ساختمان آرشیو را آلوده می‌کنند، بسیار اهمیت دارد. طبعاً مؤسساتی (مثلاً مؤسسه محافظت از محیط زیست (۱۷)) که به‌طور ویژه دارای شرایط لازم شده‌اند، چنین آزمایشاتی را انجام می‌دهند. وظیفه ما بررسی نتایج و مورد توجه قرار دادن آنهاست.

○ جو آلوده (۱۸) یکی از بزرگترین مشکلاتی است که امروزه آرشیوها با آن روبرو می‌باشند. این مسئله بخصوص در مورد آرشیوهایی صدق می‌کند که دارای سیستم‌های تهویه هوای مطلوب نیستند. در قوانین، مقررات یا استانداردهای آرشیوی، دعوای شخصی فهرست شده‌اند که آرشیوها را به انجام اقدامات ویژه برای محافظت از اسناد آرشیوی مجبور می‌کند. من با بسیاری از متخصصان این حوزه صحبت کرده‌ام. به گفته آنها در ساختمانهای جدید یا بازسازی شده که به سیستم‌های تهویه هوا مجهز هستند، نیز می‌توان هوای «نامطلوب و نامناسب» مشاهده کرد. این هوای نامناسب می‌تواند حاصل عوامل شیمیایی باشد که به واسطه وسایل یا تجهیزات جدید به اتاقهای مخزن (۱۹) آرشیو برده می‌شوند. تأثیرات منفی همچنین می‌تواند نتیجه استفاده نادرست از مواد ساختمانی باشد.

نتیجه

در آخر مایلم این حقیقت را بازگو کنم که محافظت از اسناد آرشیوی در مقابل عوامل محیطی، سؤالات تازه بسیاری را ایجاد کرده است. من مشکلات موجود را به شرایط تهویه هوا، شرایط ریز آب و هوایی، موقعیت جغرافیایی مناسب (۲۰)، نوع خاک، وضعیت هوا (۲۱) و با سؤالاتی در مورد آلودگی محیطی و هوایی (۲۲) ربط می‌دهم. می‌دانم که در رابطه با محافظت از اسناد آرشیوی، بسیاری علل و عوامل دیگر وجود دارد که برای اسناد آرشیوی نگهداری شده در آرشیوها خطرناک هستند.

پی‌نوشتها:

انتقل از (۲۰۰۲) - N و ۱۲. Vol. Atlanti

محافظت از اسناد آرشیوی در مقابل عوامل محیطی

بدون تردید محافظت از اسناد آرشیوی، وظیفه مهم یک ساختمان آرشیوی امروز، جدیدالتأسیس یا بازسازی شده می‌باشد. ما همچنین باید عوامل محیطی همراه این ساختمان و نیز تمام تأثیرات موجود در منطقه احداث ساختمان را در نظر بگیریم. شرایط محافظت از اسناد آرشیوی فهرست شده در استانداردها و توصیه‌های علمی فنی آرشیو (۹) چندین بار شرح داده شده‌اند.

با این وجود، ما چگونگی ارتباط ساختمانهای آرشیو و حفاظت از اسناد آرشیوی را با مسائلی درباره حفاظت محیط زیست بررسی نکرده‌ایم. در هر حال می‌توان گفت که همیشه محیط درجه خاصی از خطر را نشان می‌دهد، این عوامل محیطی شامل: کارخانه‌های نزدیک، ترافیک سنگین با نوسانات و دوده‌های ناشی از سوخت بنزین، آتش سوزیها، ترکیدگی لوله یا راههای فاضلاب، سیل، اشعه شدید نور خورشید، ذرات گرد و غبار و مواد شیمیایی معلق در هوا، مواد سمی و موجودات بیولوژیکی در فضاهای انبارهای آرشیو می‌باشد.

دکتر ویلیبالد پرمزل (۱۰)، در کتاب خود به نام «طرح و برنامه ساختمان آرشیو» (۱۱) بین تعریف حفاظت از اسناد آرشیوی و شرایط ساختمانی و مهندسی، ارتباطی برقرار کرده است که هنگام ساخت یک ساختمان آرشیوی جدید باید در نظر گرفته شوند.

○ مهمترین عوامل، شرایط آب و هوایی است، که به محل آرشیو مربوط می‌شود. شرایط ریز آب و هوایی (۱۲)، تحت تأثیر روزهای ابری، بادی، اشعه خورشید، دمای معتدل در طول سال، تعداد روزهای بسیار گرم و تفاوت بین فصول (البته از نظر آلودگی هوا) هستند.

بهترین روش محافظت در مقابل این عوامل محیطی، زمانی تضمین می‌شود که یا ساختمان جدیدی احداث کنیم یا ساختمان قدیمی را با استفاده از فناوریهای جدید، بطور کامل و باتوجه به شرایط کنونی بازسازی نماییم. لازم به ذکر است که محل ساختمان از اهمیت بسیاری برخوردار می‌باشد.

○ آب و هوای برفی و بارانی، شرایطی هستند که بر حفاظت از اسناد آرشیوی بیشترین تأثیرات منفی را دارند. بالا بودن سطح آبهای زیرزمینی، زمین باتلاقی یا آبهای راکد، شرایط آب و هوایی و ریز آن و در نتیجه کیفیت محیط زیست را تحت تأثیر قرار می‌دهد. شرایط ذکر شده همچنین با دما و بارندگی ارتباط دارند و باعث افزایش رطوبت می‌شوند.

○ شرایط نامناسب آب و هوا هم می‌تواند بر حفاظت اسناد آرشیوی تأثیرات منفی بگذارد. این شرایط با موقعیت مکانی نامناسب و اشعه خورشید مرتبط هستند. به همین دلیل است که اندازه پنجره‌ها، فاصله آرشیو تا سایر ساختمانهای نزدیک و ارتفاع ساختمان بسیار اهمیت دارد. ○ برای محافظت صحیح از اسناد آرشیوی، شرایط آب و هوا هم باید در نظر گرفته شود. این شرایط شامل دمای هوا در فصول مختلف، میزان بارندگی (۱۳)، رطوبت (۱۴)، ابر، اشعه خورشید، باد و آلودگی محیط زیست (۱۵) می‌باشد. بررسی میزان گازهای سمی (۱۶) و سایر گازها، دودهای مختلف، گرد و غبار و دودهای شیمیایی، میکروبهای مختلف، منابع صوتی و تمام چیزهای دیگری که به طریقی محیط و هوای اطراف

۲ - Peter Pavel Klasinc

۳ - IAS : International Institute for Archival Science.

۴ - The Law of Environmental Protection.

۵ - Slovenia

۶ - Eu : European union

۷ - The organization of services for the supervision

۸ - Pastebord archival material

۹ - Archival Professional and Scientific Standards and Recommendations

۱۰ - Vilibald Premzl

۱۱ - The Plan and Design of the Archival Building

۱۲ - Micro Climatic

۱۳ - The amount of rain

۱۴ - Humidity

۱۵ - The Pollution of the environment

۱۶ - Poisonous gas

۱۷ - The Institute of Environmental Protection

۱۸ - Polluted atmosphere

۱۹ - Archival storing rooms

۲۰ - Proper geographical location

۲۱ - Meteorological condition

۲۲ - Environmental and air pollution